

DHOMA E POSAÇME E GJYKATËS SUPREME TË KOSOVËS PËR ÇËSHITJE QË LIDHEN ME AGJENCINË KOSOVARE TË PRIVATIZIMIT	SPECIAL CHAMBER OF THE SUPREME COURT OF KOSOVO ON PRIVATIZATION AGENCY RELATED MATTERS	SPECIJALNA KOMORA VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODNOSE NA KOSOVSKU AGENCIJU ZA PRIVATIZACIJU
---	---	---

SCEL – 10 – 0014

žalioci

1. **B.B.**
2. **Z.P.**
3. **R.K.**
- 4/1. **H.H.**
- 4/2. **D.M.**
5. **B.S.**
6. **S.Š.**

protiv

tužene

Kosovske agencije za privatizaciju
ulica Ilir Konushevci, br. 8, Priština

Veće br. 1 Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, u sastavu Paulo Ferreira Rijo, predsedavajući sudija, Shkelzen Sylaj i Ćerim Fazliji, sudije, nakon većanja održanog 12.06.2013. godine izdaje sledeću

PRESUDU

1. **Žalbe žalilaca Z.P. (C2), R.K. (C3) i S.Š. (C6) usvajaju se kao osnovane. Njihova imena biće uvrštena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP.**
2. **Žalbe žalilaca B.B. (C1), H.H. (C4/1) i D.M. (C4/2) odbijaju se kao neosnovane.**
3. **Žalba žalioca B.S. (C/5) odbacuje se kao neprihvatljiva.**

Činjenični kontekst i istorijat postupka:

Žalioci tvrde da su oni bivši radnici društvenog preduzeća SOE P.K. u D. koje je tužena privatizovala 22. novembra 2006. godine.

Konačni spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda objavljen je 2., 3., i 4. septembra 2010. godine u medijima na albanskom jeziku „Kosova Sot“ i „Koha Ditore“ u dnevnim novinama na srpskom jeziku „Blic“ i u novinama u Crnoj Gori „Vijesti“ iz Podgorice (Crna Gora) dana 1., 2., i 4. septembra 2010. Godine; krajnji rok za izjavljivanje žalbe PKVS bio je 27. septembar 2010. godine.

Dana 21. septembra 2010. godine, B.B. (**Žalilac C1**) izjavio je žalbu PKVS protiv KAP-a koja je upravnik DP "P.k." u D. zbog neuvrštanja njegovog imena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% od privatizacije preduzeća. On je tražio da PK obaveže KAP da ga uvrsti u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda. Žalilac tvrdi da je on bio zaposlen u preduzeću od 20. januara 1981. godine do 31. januara 1992. godine. Žalilac je bio zaposlen kao direktor DP i on je bio silom otpušten sa posla rešenjem koje su izdale srpske vlasti na Kosovu u to vreme. Nakon rata, odnosno 29. jula 1999. godine on je ponovo postavljen na mesto direktora DP, ali je 31. jula 2004. godine dobrovoljno dao otkaz, jer je dobio posao u Ministarstvu poljoprivrede. Žalilac je priložio: rešenje o radnom odnosu s DP br. 02-7 od 16. februara 2004. godine i uverenje o radnom iskustvu s DP br. 02-25 od 10. maja 2004. godine. I uverenje o radnom iskustvu s DP br. 02-25 od 10. maja 2004. godine.

Dana 04. novembra 2010. godine, KAP je u svom odgovoru na nalog PK u vezi sa žalbom, tvrdila da žalilac ne ispunjava uslove iz člana 10, paragraf 4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, jer je žalilac dostavio neoverenu kopiju rešenja u vezi sa njegovim imenovanjem na radno mesto u preduzeću, neoverenu kopiju njegovog uverenja koje je izdalo DP. Žalilac nije bio u radnom odnosu s tim preduzećem u vreme privatizacije DP pošto je prekinuo svoj radni odnos 31. jula 2004. godine i počeo je da radi u Ministarstvu poljoprivrede, prema tome KAP predlaže da se njegova žalba odbije kao neosnovana.

Dana 22. septembra 2010. godine, Z.P. (**žalilac C2**) izjavila je žalbu PKVS protiv KAP-a koja upravlja DP P.k. iz D. zbog neuvrštanja njenog imena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% od privatizacije preduzeća. Ona je tražila da PK obaveže KAP da uvrsti njeno ime u konačni spisak radnika. žalilja je istakla da je bila uradnom odnosu od 1992, godine, dok se ona udaljila od Kosova. Ona je dostavila sledeće dokumente: radnu knjižicu br. 15168, rešenje upravnog tela (administrative provisional body) br. 02-421 od 21. jula 1992. godine i ličnu kartu. Ona tvrdi da je KAP odbacila njenu tužbu kao neblagovremenu. Ona tvrdi da je rat posebno stanje i zbog toga ona više nije bila u mogućnosti da ide na posao.

Dana 04. oktobra 2010. godine KAP je dostavila je svoj dogovor na nalog PK u vezi sa žalbom, ističući da žalilja ne ispunjava uslove iz člana 6.4 Zakona o upravnom postupku 2006/17, pošto ona nije izjavila žalbu na privremeni spisak do 12. oktobra 2007. godine. Njena žalba je neblagovremena i ona predlaže da je PK odbaci kao neprihvatljivu.

Dana 23. septembra 2010. godine, R.K. (**žalilac C3**) izjavio je žalbu KVS protiv KAP-a koje upravlja DP P.k. u D. zbog neuvrštanja njegovog imena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% privatizacije preduzeća, tražeći da PK obaveže KAP da uvrsti njegovo ime u spisak radnika. Žalilac tvrdi da je on bio zaposlen u preduzeću od 1963. godine do 1992. godine, kada je otpušten sa posla rešenjem koje su izdale srpski organi uprave na Kosovu u to vreme. Žalilac podržava svoje tvrdnje tvrdeći da su svi podneti dokumenti izvorni, važeći i potvrđuje tvrdnje u svojoj žalbi i na osnovu dokumenata koje on poseduje on bi trebao da bude uvršten u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP, jer je bio zaposlen u DP do 11. maja 2007. godine.

Žalilac je priložio: rešenje o svom radnom iskustvu s DP br. 6 od 31. januara 2008. godine, koje je izdala poljoprivredna korporacije u Dečanima, radnu knjižicu br. 2347.

Dana 01. oktobra 2010. godine, KAP je odgovorila na nalog PK ističući da žalilac ne ispunjava pravne uslove predviđene članom 10, paragraf 4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, jer je u vreme privatizacije DP žalilac bio u penziji; prema tome, KAP je predložila da se ova žalba odbaci kao neosnovana.

Dana 28. septembra 2010. godine H.H. (**žalilac C4/1**) i D.M. (**žalilac C4/2**) izjavili su žalbu PKVS protiv KAP-a koja je upravnik DP P.k. u D., zbog neuvrštanja njihovih imena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% privatizacije preduzeća, tražeći da PK obaveže KAP da uvrsti njihova imena u konačni spisak radnika. Žalioci su u svojim tvrdnjama naveli da su oni bili radnici preduzeća i priložili su izvadak sa sastanka poljoprivredne korporacije od 20. novembra 2003. godine.

Dana 07. oktobra 2010. godine, KAP je u svom odgovoru na nalog PK u vezi sa žalbama žalilaca navela da žalioci ne ispunjavaju uslove iz člana 10, paragraf 4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, jer žalioci nisu dostavili valjane dokaze kojima dokazuju nastavak svog radnog odnosa i oni nisu bili upisani kao radnici DP u vreme privatizacije. KAP je predložila da se njihove žalbe odbiju kao neosnovane.

Dana 04. oktobra 2010. godine, B.S. (**žalilac C5**) izjavio je žalbu PKVS Kosova protiv KAP-a koja je upravnik DP P.k. iz D., zbog neuvrštanja njegovog imena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% od privatizacije preduzeća, tražeći da PK obaveže KAP da ga uvrsti u konačni spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda. Žalilac je u prilog svojim tvrdnjama dostavio sledeće dokumente: radnu knjižicu br. 1309/83, kopiju rešenja o svom radnom odnosu br. 02-446 od 29. avgusta 1992. godine, kopiju lične karte.

Dana 15. oktobra 2010. godine, KAP je u svom odgovoru na nalog PK u vezi sa žalbama žalilaca, istakla da žalioci ne ispunjavaju uslove iz člana 10, paragraf 4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, jer u vreme privatizacije DP, žalioci nisu bili na spisku DP, prema tome KAP predlaže da PK odbije žalbu kao neosnovanu.

Dana 27. septembra 2010. godine S.Š. (**žalilac C6**) izjavila je žalbu PKVS Kosova protiv KAP-a koje upravlja DP P.k. u D. zbog neuvrštanja njenog imena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% od privatizacije preduzeća. žalilja je istakla da je bila uradnom odnosu od 1989. godine, dok se ona udaljila od Kosova. Ona je tražila da PK obaveže KAP da uvrsti njeno ime u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda. Kao potpora svojim tvrdnjama, ona je dostavila sledeće dokumente: radnu knjižicu br. 6334/87, i kopiju rešenja o svom radnom odnosu br. 02-69/85 od 25. januara 1990. godine.

Dana 15. oktobra 2010. godine, KAP je u svom odgovoru na nalog PK u vezi sa žalbom žalilje istakla da žalilja ne ispunjava uslove iz člana 10, paragraf 4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, jer žalija nije dostavila dovoljno dokaza kojima dokazuje da je poduzela bilo koju pravnu radnju kako bi nastavila radni odnos s DP nakon juna 1999. godine, dok drugi podneti dokumenti ne predstavljaju valjane dokaze kojima bi se podržale njene tvrdnje. KAP je predložila da se njena žalba odbije kao neosnovana.

Dana 25. marta 2011. godine, žalilja (C6) je u vezi sa odgovorom KAP-a na nalog koji je izdala PK podnela je protivodgovor na odgovor KAP-a ističući da se ona ne slaže sa izjavama KAP-a, jer njen radni odnos nikada nije prekinut i zbog rata sredinom juna 1999. godine ona je bila primorana da napusti Kosovo. Nakon rata, ona je poduzela pravne radnje kako bi se vratila na svoje radno mesto. Ona je takođe istakla da ne postoji pravno rešenje o prekidu radnog odnosa i shodno članu 10.4 paragraf 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13 ona ispunjava uslove da bude uvrštena u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda.

Dana 16. decembra 2010. godine, KAP ja odgovorila na nalog suda od 26. novembra 2010. godine i predočila je izveštaj odbora za reviziju žalbi od jula 2010. godine, spisak radnika od 11. maja 2007. godine, izjavu direktora preduzeća.

Dana 3. marta 2011. godine, KAP je odgovorila na nalog suda od 10. februara 2011. godine, prilažući kopije objava u dnevnim novinama na albanskom jeziku „Koha Sot“ i „Koha Ditore“ od 2., 3., 4. septembra 2010. godine (subota) i objava u dnevnim novinama na srpskom jeziku „Vijesti“ od 1, 2, I 4 septembra 2010. godine i „Blic“ od 1., 4. septembra 2010. godine. KAP je istakla da je KAP javna institucija i svi njeni dokumenti su overeni pečatom agencije, što je isto kao da je overeno od strane Ministarstva javnih usluga.

Pravno obrazloženje

Presuda je izdata bez održavanja rasprava, pošto su pravne činjenice i argumenti dosta jasno predstavljeni. Veće ne očekuje bilo kakav drugi podatak ili argumente u bilo kojoj drugoj raspravi. Član 68.11 Aneksa Zakona 04/L-033 o Posebnoj komori.

Žalbe žalilaca (C2), (C6) su osnovane.

Neosporavanje privremenog spiska od strane žalioca (C2) shodno članu 67.2 Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6 ne čini žalbu na konačni spisak neprihvatljivom.

- a. Član 127 Zakona o upravnom postupku br. 02/L-28 nije primenjiv.
Član 127 ističe sledeće:

“Administrativna žalba

127.1. Administrativna žalba može se podneti u obliku zahteva za ponovni pretres ili u obliku žalbe.

127.2 Svaka zainteresovana stranka ima pravo žalbe protiv administrativnog akta ili protiv nezakonitog odbijanja izdavanja administrativnog akta.

127.3. Upravni organ kojem je žalba upućena razmatra zakonitost i regularnost osporenog akta.

127.4. Zainteresovane stranke mogu se obratiti sudu samo nakon iscrpljenja svih administrativnih sredstava žalbe.

Administrativno naređenje UNMIK-a 2008/6 u članu 70.3 (a) i (b) pod naslovom „Važeći Zakon“ ne poziva se na Zakon o upravnom postupku br. 02/L-28 nego se

poziva na Zakon o parničnom postupku koji ne sadrži bilo kakvu odredbu koja propisuje iscrpljenje svih lekova u upravnom postupku pre obraćanja sudu.

Međutim, čak i ako član 127 Zakona o upravnom postupku br.02/L-28 bi bio primenljiv, žalioци ne bi morali da ospore privremeni spisak pre nego što izjave žalbu na konačni spisak. Njihove žalbe ne odnose se na privremeni spisak (koji bi mogao da bude osporen) nego na konačni spisak (na koji ne može da bude dozvoljen bilo koji drugi lek).

- b. Štaviše, član 67,2 prva rečenica Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6 ne može da se tumači na način da radnici moraju da ospore privremeni spisak kako bi imali pravo da izjave žalbu na konačni spisak. Član 67.2 Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6 ističe:

“Po prijemu spiska zaposlenih koji imaju pravo na isplatu shodno članu 10 Uredbe UNMIK br. 2003/13, Kosovska poverenička agencija dužna je da objavi privremeni spisak zaposlenih koji imaju pravo na isplatu, uz obaveštenje za javnost o pravu svakog lica da u roku od 20 dana podnese Agenciji pritužbu u kojoj zahteva upisivanje svog imena u spisak zaposlenih ili osporava spisak zaposlenih s pravom na isplatu.”

Zakon ističe jedino pravo na osporavanje, a ne i obavezu.

- c. Veće je svesno da ukoliko se obaveza da se ospori bilo koji nedostatak u privremenom spisku zajedno sa sankcijom ne izvrši, žalba na konačni spisak radnika postaće neprihvatljiva, što će omogućiti Agenciji da u kratkom roku sačini tačan konačni spisak.

Obaveza da se iscrpe svi lekovi pre obraćanja sudu sprečiće stranku da koristi lekove bez potrebe.

Postupak uspostavljanja privremenog spiska i omogućavanje svima da bez kašnjenja sačine konačni spisak u roku do 20 dana pomoći će KAP-u da sačini bez kašnjenja konačni spisak. To znači usredsređivanje i ubrzavanje postupka. Sakupljanje svih neophodnih dokaza i činjenica što je pre moguće je osnovni element u proceduralnom kontekstu u kojem novčani iznos od 20% na svakog radnika zavisi od izdavanja ili odbijanja rešenja.

Administrativno naređenje UNMIK-a 2008/6 ne sankcioniše nedostatak saradnje radnika u postupku sastavljanja konačnog spiska čineći žalbu na konačni spiska neprihvatljivom (slično presudi Posebne komore Vrhovnog suda SCEL-09-0001).

Član 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, koja je izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a 2004/45 definiše uslove koje radnik mora da ispuni kako bi imao pravo na deo prihoda, dok član 10 definiše postupak za izjavljivanje žalbe Posebnoj komori:

“10.4 Za potrebe ovog člana smatra se da zaposleni ima pravo na isplati ako je takav zaposleni registrovan kao zaposleno lice pri društvenom preduzeću u vreme privatizacije I ako je ustanovljeno da je bio na platnom spisku preduzeća najmanje tri godine. Ovaj zahtev ne sprečava zaposlene, koji tvrde da bi bili tako registrovani I

zaposleni da nisu bili predmet diskriminacije, da podnesu žalbu Posebnoj komori shodno stavu 10.6.”

Žalioci (C2), (C6) napustili su DP tokom rata, pošto je to bila posebna situacija. Oni nisu dostavili dokumente koji dokazuju činjenicu da su bili napadnuti ili diskriminirani. Oni nisu u detaljima istakli bilo kakav oblik agresije ili diskriminacije. Međutim, ni tužena nije osporila činjenicu da su oni napustili zemlju zbog straha, niti je osporila činjenicu da je takav strah nakon rata bio opravdan za lica srpske nacionalnosti. Prema tome, u paničnom postupku to bi se uzelo kao činjenica, na kojoj presuda može da bude zasnovana i ne postoji potreba za bilo koje druge dokumente ili dokaze.

Tužena KAP nije osporila radni odnos žalioca (C2) s DP ili bilo koju drugu činjenicu, ali ona se samo pozvala na činjenicu da žalilac nije iskoristio druge lekove u upravnom postupku na privremeni spisak, ali osporila je nastavak radnog odnosa žalioca (C6) nakon 1999. godine.

Čak i ako bi tužena osporila diskriminaciju, teret dokazivanja nije na žaliocima, nego je na tuženoj da dokaže da nije bilo diskriminacije.

Nije na radnicima da dokažu diskriminaciju, nego je na tuženoj da dokaže da nije bilo diskriminacije. Teret dokazivanja, koji je prema Uredbi UNMIK-a 2003/13 na tužioci, prebačen je na tuženog prema Zakonu protiv diskriminacije br. 2004/3.

Član 8 Zakona protiv diskriminacije u vezi sa teretom dokazivanja navodi sledeće:

“8.1. Kad lica koja smatraju da im je naneta nepravda zbog toga što princip jednakog postupanja nije primenjen na njih iznesu, pred sudom ili nekim drugim nadležnim organom, činjenice iz kojih se može pretpostaviti da je bilo direktne ili indirektno diskriminacije, prijavljena strana je dužna da dokaže da nije bilo povrede principa jednakog postupanja.

8.2. Stav 8.1 ne sprečava uvođenje pravila o iznošenju dokaza koja su povoljnija za tužioce. Dalje, žalilac može da ustanovi ili da brani svoj slučaj diskriminacije bilo kojim sredstvima, uključujući statističke dokaze.”

Član 11 istog zakona navodi:

“11.1 Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe svi dosadašnji zakoni iz ove oblasti.

11.2. Odredbe zakona koje su uvedene ili su na snazi u vezi sa zaštitom principa jednakog postupanja važe i dalje i treba da budu primenjivane ako su povoljnije nego odredbe ovog zakona”.

Konflikt na Kosovu tokom perioda 1998 – 1999. godine notorna je činjenica iz koje sud može da pretpostavi da je bilo diskriminacije. Prema tome, teret je na tuženome do dokaže da nije bilo diskriminacije, a ne na tužiocu da dokaže da je bilo diskriminacije (član 8.1 Zakona protiv diskriminacije, slično presudi Posebne komore Vrhovnog suda od 10. Juna 2011. Godine u predmetu SCEL-09-0001). Prema tome, žalbe žalilaca su osnovane (član 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13).

Žalba (C3) je osnovana.

Sud smatra da su dokazi koje je dostavio žalilac (C3) dovoljni da se dokaže njegova legitimnost da bude uvršten u spisak radnika koji imaju pravo na 20%.

Na osnovu spiska radnika iz matične knjige Poljoprivredne korporacije Dečani br. 02-1 od 11. maja 2007. godine, radne knjižice br. 2347, uverenja br. 6 koje je izdala poljoprivredna korporacija i izjave direktora ovog preduzeća, sud smatra da je žalilac bio upisan i da je radio u DP do dana privatizacije, i da njegova radna knjižica nije zatvorena, iako je on dostigao starosni dob za odlazak u penziju.

Član 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, koja je izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a 2004/45, koja definiše uslove koje radnik mora da ispuni kako bi se smatrao da ima pravo da bude na spisku ne predviđa godine kao prepreku za uvrštavanje imena radnika u spisak radnika koji imaju pravo na deo od 20% prihoda od privatizacije DP.

Žalbe žalilaca (C1), (C4/1), (C4/2), nisu osnovane.

Žalilac (C1) je tvrdio da je 31. jula 2004. godine dobrovoljno prekinuo svoj radni odnos s Poljoprivrednom korporacijom u Dečanima, jer je započeo radni odnos s Ministarstvom poljoprivrede. Žalilac se nije pojavljivao na spisku radnika tog DP u vreme privatizacije, prema tome on ne ispunjava uslove iz člana 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, izmenjene i dopunjene Uredbom UNMIK-a 2004/45, kako bi se smatrao kao radnik koji ima pravo na deo prihoda.

Žalbe žalilaca (C4/1) i (C4/2) su neosnovane i njihove tvrdnje nisu potkrepljene valjanim dokazima, kao što su radna knjižica, rešenje o radnom odnosu ili bilo kojom drugom izjavom o primanju plata u vreme privatizacije DP. Oni su podneli jedino izvadak sa skupštine Poljoprivredne korporacije od 20. novembra 2003. Godine, ali prema sudu takav dokument ne može da bude valjan za dokazivanje nastavka radnog odnosa s DP do privatizacije DP.

Žalba žalioca (C5) je neprihvatljiva.

Prema članu 67.6 Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6 u vezi sa članom 10.6 (a) Uredbe UNMIK-a 2003/13, žalba na konačni spisak radnik mora da se izjavi u roku od 20 dana od dana objavljivanja konačnog spiska.

Konačni spisak je objavljen 2., 3., i 4. septembra 2010. godine u javnim medijima na albanskom jeziku „Kosova Sot“ i „Koha Ditore“, i u dnevnim novinama na srpskom jeziku „Blic“, i u novinama u Crnog Gori „Vijesti“ iz Podgorice dana 1., 2., i 4. septembra 2010. godine; krajnji rok za izjavljivanje žalbe PKVS bio je 27. septembar 2010. godine.

Žalilac je izjavio žalbu nakon isteka roka 01. oktobra 2010. godine, prema tome takva žalba je neprihvatljiva.

Sudske takse

Sud ne izriče troškove žalioцу jer predsedništvo suda do danas nije izdalo pisani troškovik koji je usvojio Sudski savet Kosova (član 57, paragraf 2 Zakona o Posebnoj komori). To znači da do danas ne postoji valjani pravna osnova za izricanje troškova.

Pravna pouka

Protiv ove presude može se izjaviti žalba u roku od 21 dana žalbenom veću Posebne komore. Žalilac treba da dostavi žalbu i drugim strankama i sudskom veću u roku od 21 dana. Žalilac treba da podnese žalbenom veću dokaz da je dostavio žalbu drugim strankama.

Predviđeni rok počinje da teče u ponoć istog dana kad je žalioцу dostavljena presuda u pisanoj formi.

Žalbeno veće odbacuje žalbu kao neprihvatljivu ukoliko je žalilac ne izjavi u predviđenom roku.

Tuženi može da podnese odgovor žalbenom veću u roku od 21 dana od dana prijema žalbe, dostavljajući svoj odgovor žalioцу i drugim strankama.

Žalilac zatim ima rok od 21 dan od uručenja odgovor na žalbu, da podnese svoj odgovor Žalbenom veću i drugim stranama. Druga strana zatim ima rok od 21 dan od uručenja odgovora žalioца da dostavi protiv odgovor žalioцу i žalbenom veću.

Paulo Ferreira Rijo, predsedavajući sudija

Shkelzen Sylaj, sudija

Ćerim Fazliji, sudija